

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

94. An Episcopus consecratus in die Nativitatis Domini post sumptam communionem, & facta consecratione cum Episcopo celebrante, possit postea dicere duas Missas? Idem est de Sacerdote simplici ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

§. Sed audiamus secundum casum à Marchino allatum, sic itaque ait de *Sacr. Ord. ir. 2. p. 8. c. 18. n. 10.* Secundò, deducitur concelebantes cum Episcopo, integrum fructum illius sacrificij ex opere operato referre. Ratio est, quia quilibet est verus Minister totum ac integrum Christum, qui in hoc sacrificio res oblata, verè sacrificans. Item quia non esset maior ratio de vno sacerdote, quam de alio: igitur omnes secundum propriam dispositionem recipiunt fructum illum sacrificij ex opere operato, qui offerenti à Deo tribui solet. Quinimo probabile mihi est, licet vnicuique concelebanti, tunc alteri applicare pro libito suo fructum illum sacrificij, quem vocant medium; seu qui aliis à sacerdote ex diuina institutione est applicabilis; siquidem ita quilibet sacrificat propria actione, & operatione, ac si non concelebret, sed solus offerret, consequenter omnia potest, quæ posset si solus offerret, sed si iste solus offerret, fructum Missæ medium alteri pro libito applicare posset, ergo etiam idem tunc poterit. Huevsque March. que quidem omnia videntur applicari posse in casu nostro Episcopis consecratis, qui postea simul consecrant cum Episcopo Missam celebrante, modo quo supra explanatum est, & Pontificale Rom. præscribit. Et ita hanc sententiam tenet nouissime Quintanaduena de *Præceptis Ecclesiæ tom. 2. tract. 2. singul. 3. num. 7.* omnino videndus.

RESOL. XCIII.

De reuerentia, quam debet Episcopus consecratus Episcopis, qui illum consecrarunt. Ex part. 12. tractat. 1. Resol. 93.

§. 1. Nimiam reuerentiam debet filius Patri, & ego non minorem existimo deberi ab Episc. consecrato Episcopis Consecratorib. probatur hoc, & auctoritate Tulberti *Epist. 23.* cuius verba afferit, & ponderat D. Hallier de *sacris elect. part. 1. cap. 2. art. 1. §. 2. num. 23.* vbi sic ait: Ea quoque reuerentia Consecratoris seu Ordinatoris Episc. exhibeatur, vt spiritalis Pater haberetur; & cum acculare nefas esset? id enim ab Hadriano I. in Capitulis Angilramno datis, necnon in Capitularibus Caroli magni cautum legitur, vt Episcopi Pontifici à quo consecrati probantur, præiudicium inferre nullum possint, quod si præsumptum fuerit, vitibus carere non dubium est, nec posse inter Ecclesiastica vllò modo Statuta censeri, idèoque Lupus Ferrariensis Abbas *Epist.* ad Guenitionem Senonensem infensum redderet, multa in eum à Lupo Ferrar. mota retulerat, huius rei suspensionem ita à se remouet: Quomodo enim (inquit) tantæ possem effici paruitatis, vt depositionem eius cuiperem, cuius acceperam diuinitus consecrationem. Ideo etiam Leo Rom. Ecclesiæ Diaconus, Sixti III. Legatus Ephemium Episcopum qui Polychronium Hierosolymitanum licet iuste, & veraciter accusauerat reprehendisse dicitur eumque iis verbis inceptasse; ex te enim damnaberis, quoniam Pontif. qui te consecravit Coepiscopum condemnabas, & accusabas, vt legitur in *Epist. Nicolai I.* Hinc etiam Fulbert. *Epist.* ad Leutherium Archiepiscopum Senonensem: multum, (inquit) amoris, ac fidelitatis tibi Pater me debere censeo, per cuius manum à Deo benedictionem; & sanctam Vnctionem accipi, vnde animus meus ita pendet ex tuo, vt quidquid te iusta ratione, aut contristat, aut hilarat, idem me, si respiciam simili modo afficiat. Potuimne Fulb. efficacioribus verb. necessitudinis vincula inter Ordinantem, & Ordinatam declarare, quam vt ea libertorum, ac parentum nexibus equiparet, & amoris, atque fidelitatis obli-

Tom. 17.

gatione ordinatum constingere doceat? ideo enim Episcopus Episcopum patrem vocat, quod ab eo ordinatus, quod eius ministerio Ecclesiæ datus, & populorum pater effectus esset: filium ergo se illius nominat, à quo se meminit ordinatum, quæ forte opinio Diui Paulini, qui Nolanam postea feliciter Ecclesiam Episcopus administravit, inhaesit animo, dum fraternam inter eos, qui ab eodem ordinati, vel in Clericos vendicati essent, necessitudinem inesse arbitrat; sic enim ipse *Epistola ad Alipium*: quod indicasti iam de humilitatis nostræ nomine apud Mediolanum te didicisse, fateor curiosus me velle condiscere; vt ex omni parte te nouerim, quo magis gratulet si à suscipiendo mihi Patre nostro Ambrosio, vel ad fidem inuitatus es, vel ad Sacerdotium consecratus, vt eundem ambo videamus habere auctorem. Non parum ille necessitudinis inter eos inesse iudicabat; qui ab eodem essent ordinati, qui de eo tam curiosè sciscitatur, quia cum Alipio se strictiori vinculo coniunctum esse gestiret, scire vehementer optabat, nam ab eodem ambo, vel baptizati, vel ordinati essent, quatenus spirituali ista, seu cognitione, seu affinitate coniunctiores euaderent, & de ea ipsa congratulati, & congaudere posset.

2. Et hæc omnia docet Hallier vbi supra, quæ vtinam obseruarent aliqui Clerici, qui quotidie Sacram Congregationem Cardinalium infestant, libellos aduersus suos Episcopos porrigentes; & faxit Deus an bono Zelo.

RESOL. XCIV.

An Episcopus consecratus in die Natiuitatis Domini post sumptam Communionem, & facta consecratione cum Episcopo celebrante, possit postea dicere duas Missas.

Idem est de Sacerdote simplici ordinato in die Natiuitatis Domini. Ex p. 12. tr. 1. Resol. 94.

§. 1. Casus est curiosus, & ad illum affirmatiuè Respondeo qui cum Quintanaduena de *Præcept. Ecclesiæ tom. 2. tract. 2. singul. 3. num. 8.* vbi sic ait: si quis in die Natiuitatis Dominicæ in Episcopum consecratur post primam Missam, quam celebrat cum Consecratore; seu in ipsa sua consecratione, possit consecratum alias duas celebrare, vel communes, vel Pontificias, ducor iis fundamentis, quia licet ipse tunc communicet de manu Episcopi consecratoris, non tamen communicat, vt laicus, sed sicut Sacerdos celebrans, quia Eucharistiam sub vtraque specie suscipit, & verè celebrat, sicut dicitur in Pontificali Romano Clementis VIII. fol. 103. sic: Ponatur vna Hostia consecranda pro consecrante, & consecrato, & vinum consecrandum in Calice, sufficiens pro vtroque. Et post consecrationem, & pacem additur. Deinde postquam Consecrator Corpus Domini sumperit, rotum Sanguinem sumit, sed solum partem eius cum particulæ Hostiæ in calice missæ. Et priusquam digitos abluat, communicat consecratum prius de Corpore, tum de Sanguine; Deinde purificat se, deinde consecratum, &c. & consecratus prosequitur Missam, sicuti Consecrator. Et antea dicitur consecratus ante se habens Missale suum simul cum Consecratore dicit, & facit omnia, prout in Missali. Igitur cum æquè vterque celebret, & celebrando communicet consecrator, & consecratus, æquè possunt post primam Missam alias duas celebrare. Ita Quintanaduena. Vnde ego supra rectè docui Sacerdotem ordinatum ex concessione Apostolica in die Dominico, & postea eodem die consecratum in Episcopum

K k 3 posse,

Sap. hoc in tom. 3. tr. 1. ex Ref. 54. lege doct. §. vlt. & alterius Ref. & §. eius not.

posse vtiq; tunc in tali casu, non obstante quod bis sumpserit communionem, & consecraverit cum Episcopi ordinantibus, posse inquam celebrare aliam Missam.

2. Ex his sequitur, Sacerdotem ordinatum in die Natiuitatis, posse post ordinationem alias duas Missas dicere, quod late probat Quintana, *vbi supra, num. 2.* quod verò sub vna tantum panis specie Eucharistiam tunc nouus Sacerdos accipiat, non obstat quominus Missam absolutè celebret: cum iuxta Doctorum veteriorum sensum, & cum S. Thoma *quæst. 82. artic. 4.* doceant Sicanius *disp. 75. sect. 4.* Valquez *disp. 222. cap. 5.* Granados *tract. 14. disp. 3. sect. 1. num. 2.* & alij; in sola consecratione vtriusque speciei, quæ sit ab ordinato, Sacrificij Missæ essentiam consistere. Nec defunt oblatio, & consumptio ab ipso factæ, si ad integritatem, vel partem essentia consumptio pertineat, vt alij affirmant: siquidem offert ipse Hostiam: etiam consecratam consumit, & ita perfectum sacrificium ab eo celebratur. Et vt rectè Niff. *or. de resur.* [qui dedit Discipulis suis corpus ad comedendum, apertè demonstrat iam perfectam, & absolutam factam, esse Agni immolationem.]

3. Neque ad dicendam secundam, & tertiam Missam eo Natiuitatis die oblatæ potest, quod in prima Eucharistiam Sanguinem non sumpserit. Si enim aliquis Sacerdos ex obliuione, ignorantia, aut malitia in eius diei prima Missa illum non sumpserit, quis diceret ideo impediri ad alias duas celebrandas, sicut neque impediretur ex eo, quod ipse verè non consecrasset, quia alius ante eum formam perfecit, Aliter Episcopus etiam hos ordinans prohiberetur tunc alias duas Missas celebrare, cum verè dubitetur, aut forsan cognoscatur, verba consecrationis ante ipsum aliquem ex initiatis Presbyterum absoluisse.

4. Missa igitur tunc absolutè dicitur celebrari tum ab Episcopo, tum à Presbyteris, quos tunc ordinauit, & ex parte illius Pontificia, & ex parte horum solùm sacerdotalis.

RESOL. XCV.

An Episcopus per Consecrationem accipiat potestatem creandi Doctores? Ex p. 12. tract. 1. Ref. 95.

sup. in Ref. 74. & 75. & lege eas per totas.

§. 1. Diximus supra, Episcopum per consecrationem non solum acquirere ea, quæ pertinent ad potestatem iurisdictionis, sed etiam ea, quæ pertinent ad potestatem Ordinis, & legis Dicecclanæ, vt est probare Doctoratum; & quidem.

2. De hoc casu magna quæstio olim mihi fuit cum quodam amico Iuriscofulto Parmensi, & affirmatiuam sententiam tenet Pater Bordonus, nunc meritis Generalis suæ Religionis, in suis Decisionibus Miscellaneis, *decis. 440. per totam.* Primò, ait, quia S. Paulus creauit Timothæum Doctorem, & Episcopum Ephesinum, Titum pari modo fecit Doctorem, & Episcopum Cretenfium; nam necesse est, quod Episcopus sit Doctor de iure diuino, idem Paulus in *Epist. 1. ad dilectum Timoth. cap. 3. num. 2.* Si ergo Diuus Paulus illos ordinauit Episcopos, necessariò eosdem creauit Doctores, ne dicamus absurdum, Paulum legem diuinam fuisse transgressum, id autem præstitit non vt Apostolus, sed vt Episcopus, nam in eisdem Apostolis cessare debuit dignitas Apostolatus, non verò Episcopatus in successoribus perpetuandis: ergo dicendum est, Paulum creasse prædictos in DD. potestate Episcopalis iurisdictionis, nam Doctoratus in Ecclesia Dei perpetuo manere debet. Secundò, Episcopi officium est pro suis ouibus prouidere de Doctoribus, qui fideles instruant, vt

dicitur, cap. de quibusdam 12. *distinct. 38. cap. 24. & fin. de Magistris*, & isti maximè necessarii sunt in Cathedralibus, & Collegiatis, vt videre est in diuersis Conciliis, præsertim Tridentino *sess. 22. cap. 2. sess. 23. c. 18. sess. 24. cap. 8.* & alibi ergo iure sui officij Episcopus potest doctorare personas idoneas, vt ex illis à se cognitis possit prouidere de doctrina suis ouibus. Consequentiâ patet, quia eodem iure quis videtur mediis, quo tendit in finem 1. *Oratio ff. de sponsal.* Oratio autem Doctorum est medium, ad instruendum fideles illis egentes. Tertio, id videtur apertè colligi ex duobus capitibus citatis in præcedenti argumento, nam in cap. de quibusdam, habentur hæc verba: Diligentia adhibeatur, vt magistri, & Doctores constituantur, & ab Episcopis creentur, qui doceant studia literarum. In cap. *Verò 4. de Magistris* idem verbum exprimitur; consiliatur Magister idoneus, id est fiat, & creetur homo idoneus in Magistru, loquitur autem textus ad Episcopos, verbum Constitutio, referatur ad creationem alicuius in gradum res nota est, nam in Psalm. dicitur: *Ego constitutus sum Rex ab eo, id est factus, & creatus.* Luca 12. *num. 14. Qui me constituit iudicem?* Ista significatio est notoria in sacris Literis, ad quartum sensum trahenda sunt verba factorum Canonum, quia Canones processerunt à veteri, & nouo Testamento, cap. *quidam 24. de accusat.* Quarto in Concilio 12. *Cælaraugustano*, quod est Prouinciale, *Can. 7.* [Sanctum fuit ab illis Episcopis, ne quis nomen doctoris sibi imponat, præter illos quibus conceditur, ergo Episcopus habet de iure proprio creare Doctores, sicut prouidet, ne quis hunc honorem sibi propria auctoritate assumat. Quintò non minus necessarii sunt Doctores in Episcopatus ex allegatis textibus, quam Parochi, ex eo, quod Episcopus hæc duo officia per seipsum non potest respectu omnium fidelium sibi subditorum immediatè præstare, sicut ergo ex iure communi, & proprio, constituit Parochos in singulis Parochiis de simplicibus Sacerdotibus faciendo, & creando illos Parochos; qui ante non erant, ita iure suo creat scholares doctos in Magistros, & DD. pro suo Episcopatu. Sextò, secundum Hostiensem in summa tit. de Mag. gradus Doctoratus conferri potest tribus modis, iure communi, consuetudine, & priuilegio, si quis autem potest conferre lauream doctoratus de iure communi, maximè est Episcopus, quod videtur confirmari ex *Clem. 2.* illis verbis;] illis ad quos vtiliter pertinet honorem tribuere memoratum, [Non distinguendo de modo pertinenti, iure communi, an consuetudine, aut priuilegio, cum ergo Papa loquatur indistinctè, videtur tacitè approbare præfatam distinctionem.] Hæc omnia Bordonus vbi supra.

3. Sed non defunt Authores contrarium sustinentes, quos citat, & sequitur Alexander *lib. 6. conf. 10. gloss. fin. in cap. 2. Clement. 2. de Magistris. Abbas in cap. Tua de Cleric. non resid. Baldus in proem. prima Constitutionis Digestor. Panormitanus in dictam Clement. Anchar. Gemin. Domin. Philip. Franc. in cap. 1. de maiorit. in 6. Felin. in cap. cum olim de maior. in cap. verum de foro comperent. quid ego sentiam, dicam breuiter; opinionem affirmatiuam Bordoni saltem in Italia non video practicatam, & inuenio illam docere Carolum Vomagen de iure Publico *lib. 2. cap. 2. num. 11.* & Laurentium Olim *tract. de iure Episcopali, Thef. 17.* At his non obstantibus, ego negatiuè sententiæ adhæreo, quam ex Theologis docet Armilla verb. Episcopus, num. 7. Et Emanuèl Sà verb. docere, num. 7. vbi sic ait: [Doctorare, seu gradum doctoratus, dare posse Episcopum de iure communi quidam aiunt, alij negant, quod ego magis probo. Ita ille, & Ego.*

RESOL.